

Staff Learning Program

פרשת שופטים

כי כל נפש מישראל יש לו
אחיזה בדברי תורה מיוחדת.
(צדקת הצדיק אות נג)

רמב"ן על התורה

Selected Pieces from the Ramban's Commentary on the Torah

מלוקט ע"פ קונטרס של הרה"ג ירחמיאל פרייד

פרק	פסוק	ענין
טז	כב	דין כל חפץ שהורגלו לעבדו כע"ז לענין עבודת ה'
יז	יא	ביאור החיוב לשמוע לחכמים אפי' יגידו על ימין שהוא שמאול וטעם ועומק הענין
	כ	אזהרה למלך ולהדיוט מפני גאות הלב
יח	ט	ענין הכשפים, כח המזלות, וסגולת ישראל במניעתם מהם
	יג	מצות "תמים תהיה", וגדר שלמות באמונה
	כ	גדר לענין נביא שקר
	כא	גדר לנביא אמת בפרט לענין הוראת שעה
	ח ד"ה והטעם	תנאי של אהבת ה' בירושת הארץ ולע"ל
	יח	טעם לנאמנות של עדים זוממים
	יט	טעם לדין "כאשר זמם ולא כאשר עשה" ומעלת שופטי ישראל
כ	א	הנצחון במלחמה תלוי בחסדי ה' ולא בכח
	ו	להלל את ה' בשמחה גדולה הבאה באופן טבעי
	ח (וע' יט)	נצחון ממלחמה תלוי בבטחון בו יתברך
	ט	הקב"ה שומר על הטבע ורק עושה נסים לפי הצורך
כא	ד	טעם למצות "עגלה ערופה"

גור אריה להמהר"ל

Selected Pieces from the Maharal's Gur Aryeh

מלוקט ע"פ קונטרס של הרה"ג יהושע דוד הרטמן

פרק	אות (ע"פ הוצאת ממכון ירושלים)	ענין
טז	יז	היחס בין השופט לשוטר
	יט	מנוי דיינים בכל עיר ועיר ובכל שבט ושבט
	כה	מנוי דיינים כשרים מחיה את ישראל, והטעם
	כח	הטעם שנאסרה מצבה ולא מזבחות
יז	ז	דם דין ונגע שלש השלמות של אדם
	ט	יש לשמוע לסנהדרין אפילו שאומרים על ימין שהוא שמאל, והטעם
יח	יג	הנביא לא היה מתיירא מבשר ודם, כי רוח אלקים עליו
	יד	"נביא מקרבך" אינו מוסב על נביא פרטי, ולא כמתנגדים [הנוצרים]
	יח	נבואה לטובה צריכה להתקיים, לעומת הבטחה לטובה
יט	א	חלוקת הגבול לארבעה חלקים נקראת "משולש"
	ז	מדוע אין בשטר החסרון של "מפיהם ולא מפי כתבם"
	ח	ההבדל בין עדות מזומנת לעדות מוכחשת
	יא	שלשה טעמים ל"כאשר זמם ולא כאשר עשה"
כ	א	מחוסר אבר אינו יוצא למלחמה, והטעם
	ו	זכות קריאת שמע מכריעה את האויבים
	י	הדברים שחוזרים בעבורם עורכי המלחמה

5 Parsha Highlights for Further Discussion

- "Judges and officers, shall you appoint in all of your gates..." (16:18). The Sfas Emes teaches that this passuk serves as a reminder that we must appoint our own "judges and officers," our own guardians and filters, to protect the entranceways into our bodies and minds. We should filter what we hear, consume, inhale, and see (Sfas Emes, Shoftim 5631).
- Why did Shmuel become upset when the Jewish people asked for a King in Sefer Shmuel (Shmuel 1:8:5)? Didn't HaShem explicitly command us to appoint a King (Shoftim 16:18)? Many point out that in Shmuel, the Jews said explicitly that they wanted a King in order to be like 'the rest of the nations,' and not to fulfill the word of God. We are meant to be a nation of trailblazers, not a nation of imitators (See Ksav Sofer, Shoftim).

5 Parsha Highlights for Further Discussion

- “For a bribe blinds the eyes of the wise” (16:19). Kesubos (105b) says that the Hebrew word for bribery, “shochad,” is really a combination of the words “she’hu chad/that he is one.” When a judge accepts a bribe from someone, he subsequently views the litigant as a part of him and thus can’t be trusted to judge in an objective manner.
- “You shall not diverge from the thing they tell you” (17:11). Rashi teaches that we derive from this passuk the mitzvah to listen to the Rabbis, “even if they tell you that right is left and that left is right” (Rashi, ibid.). Rav Yitzchak Berkovitz makes a famous diyuk and notes that right and left are subjective directions (if you’re facing me, my left is your right!), as opposed to north and south which are objective facts. If the Rabbis tell you that right is left and left is right, turn around, you may be facing the wrong way!
- “They shall speak up and say, ‘Our hands have not spilled this blood...’” (21:7). Why would the elders have to say such a line after finding a dead body near their city, would we ever assume that any of the elders actually had the ability to commit murder? Maharal teaches that if the elders failed to make the victim feel cared for and didn’t provide for his basic needs while he was in the city, then the elders share the blame and are partially responsible (Maharal, Nesivos Olam, Nesiv Ayin Tov).

Foundations

לשון הקודש

Hebrew Language

This week’s parsha (14:3-21) discusses conquering Eretz Yisroel. One feature of the land of Israel is the language of Israel.

1. What makes Lashon HaKodesh “Kadosh?”

1. The Lexicon- Rambam holds that Hebrew’s holiness stems from its unique lexicon that doesn’t include any vulgar or inappropriate terminology. All references to private areas of the body and physical intimacy are alluded to through means of euphemism and allusion (Moreh Nevuchim, 3:8).
2. God’s Language- Ramban disagrees and claims that the language’s holiness emanates from the fact that God chose it, in specific, as a means to create the cosmos and to communicate with man (Ramban on Shemos 30:13).
3. Kedushas Bnei Yisroel- Maharal teaches that each of the 70 nations were given a specific language that reflects the inner-essence of its people. The Jewish people received Lashon HaKodesh, which expresses the tremendous inherent holiness of the Jewish nation; consequently, Lashon HaKodesh is completely distinct from the rest of the 70 languages (Gur Aryeh, Devorim 1:23).

2. Benefits of speaking Lashon HaKodesh

1. See the Pnei Moshe on Yerushalmi Shabbos 3:1 where he says that speaking Lashon HaKodesh purifies the soul, which causes a person to merit the World to Come.
2. Though the Shulchan Aruch (O.C. 101:4) paskins that when davening with a minyan one is allowed to daven in his/her own language, the Beir Halacha (ibid. “Yachol L’Hispalet”) holds that unless one is God fearing and his/her sole intention is to enhance one’s own kavana, one should daven in Lashon HaKodesh -even if they don’t understand it- due to the tremendous power of the language; even the calligraphy and the formations of the letters have tremendous power!

3. Are there any restrictions associated with speaking Lashon HaKodesh?

1. See Taz (O.C. 560:5) where he says that Lashon HaKodesh shouldn’t be spoken with levity. Also, see Sefer Chassidim (1094) and Magen Avraham (O.C. 85:2) where they advise chassidim to refrain from speaking Lashon HaKodesh in unclean places, though it’s not prohibited.